

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Θανάσιμος τραυματισμός περιθαλπόμενου με αναπηρία στο Κέντρο Αποθεραπείας, Φροντίδας και Κοινωνικής Αποκατάστασης (ΚΑΦΚΑ) Ρόδου.

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Γιάννης Σακέλλης

Ειδικός Επιστήμονας: Κωνσταντίνος Μπαρτζελιώτης

Βοηθός Επιστήμονας: Αργυρώ Τζώρτζη

ΜΑΡΤΙΟΣ 2009

Ο Συνήγορος του Πολίτη (ΣΤΠ) εξέτασε την περίπτωση θανάσιμου τραυματισμού περιθαλπόμενου με αναπηρία που φιλοξενείτο στο ΚΑΦΚΑ Ρόδου. Το συγκεκριμένο περιστατικό συνέβη στις 3-7-2008 και ετέθη υπόψη με την υπ' αριθμ. 11516/2008 αναφορά προς την Αρχή της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ).

A. Διεξαχθείσα έρευνα-πραγματικά περιστατικά

Ο ΣΤΠ, αφού επιβεβαίωσε κατ' αρχήν την ύπαρξη του συγκεκριμένου περιστατικού, ζήτησε και έλαβε διαδοχικά το πόρισμα της διενεργηθείσας Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης (ΕΔΕ), τις μαρτυρικές καταθέσεις στις οποίες αυτή βασίστηκε, καθώς επίσης και ιατρική γνωμάτευση και έκθεση κοινωνικής λειτουργού σχετικά με το ιστορικό του θανόντα. Από τα εν λόγω έγγραφα προέκυψε ότι ο συγκεκριμένος περιθαλπόμενος:

- δεν είχε οικογενειακό περιβάλλον και δεν ήταν γραμμένος σε κανένα δημοτολόγιο,

- είχε εισαχθεί στο ΚΑΦΚΑ το 1992 έπειτα από μεταφορά του από το ΠΙΚΠΑ Βούλας πάσχων από σπαστική παραπληγία και νοητική υστέρηση,

- το 1999 άρχισε να παρουσιάζει προβλήματα συμπεριφοράς και τάσεις επιθετικές και αυτοκαταστροφής και για το λόγο αυτό εξετάστηκε από νευροψυχίατρο και τέθηκε υπό αντιψυχωτική φαρμακευτική αγωγή, κατά καιρούς δε εξεταζόταν και από νευρολόγο,

- σύμφωνα με την ιατρική γνωμάτευση και τις μαρτυρικές καταθέσεις η συμπεριφορά του ήταν φυσιολογική, ενώ κατά την έκθεση της κοινωνικής λειτουργού παρουσιάζε προβληματική συμπεριφορά με αποτέλεσμα ορισμένες φορές να γίνεται επιθετικός, πλην όμως ήταν κοινωνικός και ενθαρρυνόταν από το προσωπικό του Ιδρύματος να αναπτύξει φιλικές σχέσεις τόσο με πρόσωπα εκτός Ιδρύματος όσο και με τους λοιπούς περιθαλπόμενους, και

- στις 3-7-2008 βρέθηκε νεκρός με βαριές κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις στον προαύλιο χώρο του Νοσοκομείου κάτω από το παράθυρο του δωματίου του που βρισκόταν σε όροφο.

Το πόρισμα της ΕΔΕ κατέληγε ότι δεν υπήρξε κάτι το επιλήψιμο που να στοιχειοθετεί κατηγορία σε βάρος οποιουδήποτε, είτε περιθαλπόμενου είτε υπηρεσιακού παράγοντα.

B. Συμπεράσματα του ΣΤΠ

Από τα στοιχεία που του ετέθησαν υπόψη, ο ΣΤΠ έκρινε ότι δεν προκύπτει κάποια αιτιώδης συνάφεια μεταξύ του θανάσιμου τραυματισμού του περιθαλπόμενου και ενδεχόμενης αμελούς συμπεριφοράς του προσωπικού του Ιδρύματος. Ωστόσο, έκρινε σκόπιμο να επισημάνει ότι:

- Κατά την ΕΔΕ που διενεργήθηκε, δεν αναζητήθηκε καν η αιτία της θανατηφόρου πτώσης (αν π.χ. αυτή οφειλόταν σε ατύχημα ή σε αυτοκτονία).

- Κατ' επέκταση, δεν εξετάστηκαν οι παράγοντες που οδήγησαν (ή έστω, επέτρεψαν) να συμβεί το συγκεκριμένο περιστατικό, ο εντοπισμός των οποίων θα μπορούσε να συμβάλει στην αποφυγή επανάληψης άλλου αντίστοιχου.

- Κυρίως, δεν προέκυψε η τήρηση οιοδήποτε αρχείου στο οποίο να αποτυπώνεται κάποια συστηματική παρακολούθηση των περιθαλπόμενων τόσο από πλευράς ιατρικής όσο και από πλευράς κοινωνικών παρεμβάσεων. Ειδικότερα, δεν προέκυψε καμία συστηματική καταγραφή σχετικά με την κατάσταση του συγκεκριμένου περιθαλπόμενου από το 1999 και μέχρι την ημέρα του θανάτου του. Σε κάθε περίπτωση, η μη τήρηση ιατρικού αρχείου σε ένα προνοιακό ίδρυμα συνιστά μείζονος σημασίας παράλειψη, αφενός γιατί παραβιάζει το άρθρο 14 του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας (Ν. 3418/2005) και αφετέρου γιατί πρακτικά αποκλείει κάθε λογοδοσία των υπευθύνων και δυσχεραίνει την παρακολούθηση της πορείας των περιθαλπόμενων.

-Τέλος, προκύπτει αδυναμία προνοιακών δομών της Χώρας να εξασφαλίσουν την πολιτική και αστική οντότητα ενός προσώπου που βρισκόταν υπό την προστασία τους για περισσότερα από 16 χρόνια.

Τα παραπάνω συμπεράσματα του ΣΤΠ διατυπώθηκαν σε επιστολή του της 6-4-2009 που απευθυνόταν στη ΕΣΑμεΑ και κοινοποιήθηκε στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Ρόδου, στον Γενικό Επιθεωρητή του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας & Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ), στη Β΄ Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιά και Νήσων Αιγαίου και στη Διοίκηση του ΚΑΦΚΑ.